

"Darbininko" Katalogas

Sa. Boston, Mass

366 Broadway. So. Boston, Mass.

J. GABRIO LAISKAS A. SMETONAI.

(Pabaiga iš pėdėto nam.)

(Užnėnio valstybėse gyvenėnas senas Lietuvos veikėjas, kovojėjas dēl Lietuvos nepriklausomybės, p. J. Gabrys laisnėt iš Gėnevės parašė po kelis laiskus Lietuvos prezidentui p. A. Smetonai, primindamas įvairias klaidas ir prašydamas jas atitaisyti.)

Cia dedame p. Gabrio paskutinio laiško nuorašką, tikėdamiesi suteiksį skaitytojams žinių apie opius Lietuvos valstybės klausimus.

Zinoma, atsakomybė už laiške paliestų faktų tikrinimą paliekame pašiam laiško autoriumi.—Red.)

Lietuva prie naujos gyvybės buvo pašaukta ir palaiminta magišku Sv. Tėvo Benedikto XV žodžiu, kuris stojosi kėnu. Pats Sventasis Tėvas Benediktas XV, darsan augstas pavėrele, kaip man tai savo laikų pranešė Jo Eminencija kardinolas Paceli (tuo metu J. E. kard. Gaspari kanceliarijos vedėjas, dabar valstybės sekretorius), yra aukavęs asmeniskai atsikartotinai Lietuvos varguoliams po 20 ir 30 tūkstančių lyrų.

As tai vis primėnu Tamstai dēl to, kad matomai visą tą Tamstai užmiršai ir sėjėniu (atsikram priede) brošiūrą apie Lietuvėjų dieną, kurią aš savo laiku išleidau. Turbūt Tamsta užmiršai taip pat, kad dėka moralinei ir materialinei pagalbai, kurią Lietuva apėturėjo nuo Sventojų Tėvo 1917 m. galėjo įsikurti ir egzistuoti Taryba (Paskola 325 tūkst. Šveicarių frankų Tarybos užtraukta Ekzekut. Komitete, žiūr. Berno konferencijos protokolus 1917 m. spalio m. 5—20 d. ir specialų dokumentą iš spalio 20 d., ant kurio yra ir Tamstos parašas).

As tikėnos, šie keli faktai iš mūsų netolimos praeities kurių Tamsta lygiai kaip ir aš buvome liudininkais, primins Tamstai, ką mes esame skolingi moraliai ir materialiai Sventajam Sostui, kurį Tamsta taip skaudžiai ir nepagalvotai įžeidė birželio 7 dieną.

Ar nemanai Tamsta, kad Lietuvėjų tautai kaipo katalikų tautai, labai skaudžiai užgautai Tamstos nelemtu žygiu prieš Sventąjį Sostą ir pažėmintai viso civilizotų pasaulio akysė, pridėra paėdaryti prideramas išėvadas iš to. Nesenai Tamsta pareiš-

kei Tautininkų Sąjungos suėvaėivime: "Tautininkų Sąjunga pasitiki tautine vyriausybė, o vyriausybė jėja. Kitaip juk ir negali būti. Tai mums primėna istorinę gėrudžio 17 dienos įvyki. Jis, Prezidentas, tuomet pasiėmė atsakomybė pertvarkyti valdymo formą, sutvarkyti valstybės gyvenimą. Kai tatai bėsių padaryta, tai ir jo misija busianti baigta. Jo, Prezidento, pašėdas eėga vykinamas. Vykinama naujoji 1928 m. konstitucija... Šiaja konstitucija, kol seimas bus suėauktas, jis vienas valdo, vienas atsako prieš tautą." ("Rytas" 1931. VI. 3.)

Tamsta sakai, kad Taut. Sąjunga pasitikinti tautine vyriausybė. Bet iš kur Tamsta žinai, kad pasitiki? Ar atsiklausėi? Ar vieny tautininkų pasitikėjimo pakankamai? Pats Tamsta gerai žinai, kad Taut. Sąjunga nėstinga dory ir išmintingu žmonių, kurie matydami, kad vyriausybė vedė Lietuvą į praėjė, yra nusistatė prieš vyriausybė, nors pasiėduodami suprantamam žmogiskam silėnėmumi ir nedrėsta pasakyti Tamstai teisybė į akis, kaip kad aš Tamstai sakau.

Toliau Tamsta, kalbėdamas apie gėrudžio 17 d. įvyki, sakai, kad Prezidentas pasiėmė atsakomybė pertvarkyti valdymo formą, sutvarkyti nesuradai valstybės gyvenimą? Ar nesuradai pilietinę taiką? Ar nesuradai viena piliečių dalyvėdėmė kita? Ar Lietuva, vėnėdama gėrudžio 17 d. anarchijos iš anachis netaėno anta anarchijos iš viršaus?

Ar užmiršai Tamsta salėvėnas, kuriomis Tamstai gėrudžio 17 d. buvo pašėsta valdėdė? Ar nenasijėdėsi, ar nėnėrisiekiai Tamstai šventai saugoti konstitucija (1920 metų)? Ar senoji Konstitucija (str. 102—103) nedavė galimybės Tamstai pašėliėkant teisėtumo ribose "pertvarkyti valdymo formą"? Ar pašėdamas Seimą 1927 m. ir nesuėaukdamas naujo 6 mėnėjų bėgyje, kaip to reikalavo veikianti tuomet Konstitucija (1920 m.), nėsiėjauti Tamsta sunkiai nusizėngė prieš įstatymus? Ar skėlėdamas Seimo pašėidimo dekretą 1927 m., nepa-

St. Louis Cardinals futbolo tyms manageris Gabby Street (kairėje) sveikėnėti su Philadelphia Athletics tyms mgr. Connie Mack.

skėlėbei suėauksias naują Seimą atakiru dekretu? Ar suėaukėi naują Seimą 5 mėnėjų bėgyje? Ar nėsiėjauti Tamsta užvylės ir apėavės tautą? Ar Tamsta vieny plunksnos brukėtelėjimu, naikindamas aėnają Konstituciją ir skėlėdamas naują (1928 m.), nėsiėjauti nusikalėtes prieš įstatymus, suėaukęs priešais ir užvylės Tautą ir visus tuos, kurie su tam tikrom sąlygom buvo pašėdė Tamstai Lietuvos valdėjį? Bet pašėlėbas naująją, savąją konstituciją, ar ją vykėdai? Ar visi 107 straipsniai naujosios konstitucijos nėra mairui raidė (litera), išėkėriant 53 str.? Ar nemanai Tamsta, kad einant šio konstitucijos str. interpretacija Prezidentui suteikiama vi-

sagale tik kaipo laikina provisorinė priemonė? Ar neatrandai Tamsta, kad einant visos konstitucijos dvasia ir prasme šis provisoriumas nėbėgalis tėtis neribotai (jau 4 metai)? Ar neatrandai Tamsta, kad neribotai naudodamasis 53 str. veik. konstitucijos ir leisdamas visokius ypatingus įstatymus, nusikalėti prieš 3 str. Tamstos pašio pašėlėbtosios konstitucijos? Ar tiesa, ką sėvietas sako, kad Tamsta laikaisi įkėbės į 53 veik. konstitucijos str., idant bet-kia kaina nepaėleisti valdėdės iš savo rankų, nors tai būtų ir Lietuvos nepriklausomybės praradimo kaina? Ar nėsiėjauti Tamsta, kad statėdamas save virš įstatymų, pašėtai save už įstatymų?

Ar nemanai Tamsta, kad pavienis žmogus, nors jėja būtų didžiausias genijus, milžinas ir didvyris, negali pretenduoti pašė vienas normuoti, tvarkyti ir lemti visos tautos likimą? Ar nėziėnomi Tamstai istorijos pašėvydžiai, kai pavieniai žmėnės emėsi šios uėduoties neribotam laikui, baėsis ka-

tas trofos išėikėdavo jų valdomas tautas ir juos pašėis? Ar Tamsta suėkydamas tautininkų suėvaėivime, kad vienna valdai ir vienas atsakys prieš tautą, išėikėrėjė manai ir eėi pašėruošė "atsakyti prieš tautą" už visus savo darbus? Ar Tamsta nemanai, kad tai yra tik fikcija ir tušėias žodis?

Ar Tamsta manai, kad Valstybės Prezidentas, kuris buvo rinktas 3 mėtams ir išėjus tam laikotarpiui, nebėuvo vėl iš naujo išrinktas gali valdyti tautą be mandato, tvarkyti valstybė, turėti pasitikėjimą vidų ir užsiėny ir neribotai naudotis teisėm, suteiktom Prezidentui 52 str. veik. konstitucijos? Ar nemanai Tamsta, kad dėliai viso to Lietuvos garbė ir autoritetas taip žėmai yra nusmukęs, kad tarptautiniam forumė jau suvisu su jaja nėbesiėkaitoma, kvestionuojama jos suėverenybė ir dėdama tarptautinė kontrolė ant jos finansų? Ar neatrasi Tamsta, kad vis tai sudaro labai aėtrų politinį krizį vidų ir iš lauko, stumia tautą ir valstybė į katastrofinga padėti, kas gali baigtis greitai nepriklausomybės praradimu?

Ar nėjauti Tamsta, kad pašėkutinis įvykis Kaune — nėgirdėtinai brutalus pašėliėjimas su Sventoj Tėvo pašėliėtinu — yra tas lašas, ką pėrpildė saika, nekaltant apie tarptautines pasekmes, užgauna giliausius, švenčiausius visos tautos jausmus, ką užtraukia ant Lietuvėjų tautos juoda tamsia dėmė, kuri tegalės būti nuėplauta nuo jos tik Tamstos įpėdėnio? Ar nėjauti Tamsta, kad tas tautos narys, kuris taip toli nuėjo nuo jos, kad įžeidė kas jėi yra aukščiausia ir švenčiausia, nėbėgali būti daugiau nei jos vėdu, nei valdovu, nei stovėti jos priešais, nei atstovauti

LIETUVOS KATALIKŲ JAUNIMAS REIKALAUJA KATALIKŲ UNIVERSITETO.

Vytauto Didžiojo Universiteto Teologijos-Filosofijos fakulteto, Filosofijos skyriaus studentų visuotinio susirinkimo, įvykusio 1931 m. rugėžio 19 d. Rezoliucija:

Vytauto Didžiojo Universiteto Teologijos-Filosofijos fakulteto filosofijos skyriaus studentai, girdėdami apie dedamas pastangas įteigti Katalikų Universitetą entuziastiškai sveikina šit Lietuvos katalikų mokėlininkų žygį, kuriam atlikti didžią mūsų tautos misiją:

a) taip religiniu atžvilgiu — sulaukyti bėplintančių mūsų šalyje rytietiską nihilizmą ir vakarietišką liberalizmą dvasiā,

b) taip tautiniu atžvilgiu — žadinti profing konkurenciją ir tuo būdu ugdyti intelektualinį mūsų tautos pajėgumą.

PIRMOJI MOTERIS GYDYTOJA IR JA IS JUODAODŽIŲ.

Neseniai baigė Edinburgo (Anglijoj) universitetą ir gavo medicinos daktaro laipsnį pirmoji negrė, gimusi iš pietų Afrikos.

Jė pasaulio akysė? Ar nėjauti Tamsta, kad atėjo valandė pašėtraukti Tamstai iš mūsų tautos kelio, idant ji nuvestum į ją praėjė? Tamsta gal būt manai, kaip jė Tamstos uža. reik. mairis Zaurinis, kad su Vėdu kanu nebėgali būti jėi konflikto dēlo, kad juk Vėdikanas neturi jokios laėriuomenės...

Ar Tamsta nežinai išėikėrijos, kad visi šio pasaulio galėlinai, kurie pasitikėdami "savo" ginkluotom pajėgom parėjo į konfliktą, nėbėginkliu Vatikanu, turėdami visi liėdną galą? Ar nemanai Tamsta, kaipo katalikai, kad užpakaly Sventojų Tėvo, kaipo Kristaus Vietininko ant žemės, stovi visų Dangaus galybės, kurių "pragaro vartai nėpėgales" (Mat. XVI, 18)?

Tad ar Tamstos sąžinė nėsakė Tamstai, kad atėjo valanda: **ATSAKYTI PRIMA TAUTA PIRM ATSAKYTA PRIES AUKA CIAUSIA?**

As pašėliėku Tamstą Tamstos sąžinė, kuri kėitosi pašėas Tamstai garbingus atsakymus į visus šia pašėstytus klausimus. (Pasirašė) J. Gabrys.

SENAS ŠUO

Jau labai senai Raulys kėimyna turėjo labai ištikimą šunį Rudį. Rudis būdamas ištikimas šeimėninkui, naktimis atropiai saugojo savo pono šėkį, o diėnomis truputį prisėnuėdavo ir vėl eidavo gėlbėti piemenėliui ganyti gyvulius. Šeimėninkas Rudį labai mylėjo.

Laikas bėgo, Rudis suėilaukė ir senatvės. Dantys jam išėkrito, pašėno, kojos jau nėnėrėjo tarnauti. Šeimėninkas tai pašėbėjęs nusprendė Rudį iš namų pašėalinti. Liėdnai Rudžiui buvo valanda, kada jam reikėjo pašėikti savo pono namus, kur jis, būdamas jaunas, išėtikimai tarnavo.

Eina Rudis ir nėžino, kur eina. Nuėjo į giriā. Cia Rudžiui taip širdį suspaudė, kad nė pradėjo raudoti.

Susitinka vilkų.

Rudis, bekėliaudamas ir bėraudodamas, susitiko vilkų. Vilkas, prakalbino Rudį: — Kur gi, Rudis, eini ir ko taip nuėilėdėsi.

Rudis truputį nusiramino ir emė viską pašėkoti vilkui.

— Kada buvau jaunas, smarkus, tuomet visi mane mylėjo. O dabar, kada pašėnau, šeimėninkas išėvarė mane iš namų. Todėl einu ir pašė neėinau, kur.

Vilkas, atyđžiai išėklausė, tarė Rudžiui:

— Eik į savo šeimėninko namus ir kada tavo šeimėninkė išėis į lauką linus ravėti ir pašėguldys kėdikį į lopšėlį, tai tu ten atėigulk ir saugok, kad kas nepavogtų kėdikio. Aš atėisiu, pavogėsiu kėdikį, o tu vykis mane, o kada tu mane pašėysi, tada aš pašėėsiu kėdikį ant žemės. Tada šeimėninkė nėys, kad tu atėėi iš manės kėdikį. Kaip sumanė, taip ir pašėdė. Rudis, sugrįžė į namus, atropiai saugojo šeimėninkės žingsnius ir laukė tos dienos, kada šeimėninkė nuėjo į lauką, užmėgdė kėdikį ir ramiai pradėjo savo darbą. Tuomet vilkas, prisitartinė, pašėgrobė kėdikį ir pašėdėjo bėgt. Rudis, tai pašėbėjęs smarkiai suėlojo ir pašėdėjo vyti. Vilkas pašėmatė, kad Rudis artinasi, kėdikį pašėdėjo ant žemės ir nudumė giriā.

Šeimėninkė, pašėaėjus, kad Rudis išėgėbėjo jos kėdikį, iš džiaugsmo nėkinojo ir kėdaryti.

Sugrįžus į namus viskų pašėakojė, kas atsitiko. Raulas labai apėailestavo, kad išėvarė pašėnusį Rudį iš savo namų.

Rudžiui ir vėl sugrįžo jauėnų diėnų laikai. O šeimėnink-

Papasakojo Raulas, užrašė S-nis.

Užrašėjo pastaba: Cia nėnorim prilyginti šunėlio gyvenimo žmogaus gyvenimui. Tačiaus esu pašėyrė, kad dažnai taip atsitinka. Jaunas žmogus visiems būna naudingas. Visi jė myli. Bet, kada pašėnsta ir negali nėko nudirbti, tada nėkas jo nėmyli, net ir vaikai gėdinasi pripažinti, jog jė yra tėvas, ypač, svetimausėjų akysė. Tai yra tie vaikai, kurie išėtautėję gėdinasi prisipažinti, kad jė yra lietuviai. Aš žinau viėnį tikrą atsitikimą, kad dukterys kurios apėavedė su svetimausėjais, viėnį gražį diėnį susitarusios, pašėaukė taxį ir liepė išvėžti motiną ir kur nors pašėisti, kad, daugiau nėbėgrįžtų. Bet vėžiko būta gėraširdžio žmogaus. Jis, atėvažiavęs prie katalikėkos mokyklės, senelė te pašėido ant kiemo, kur gėraširdžiai žmėnės senelė priglaudė. S-nis.

AS GIRDEJAI KADA NORS ŽODŽIUS:

svirnas — storehouse
švarkas — overcoat
vaivorykštė — rainbow
aidas — echo
kumpis — ham
turtas — wealth, riches
pumpurais — bud
skėtis (lietsargis) umbrella.

JŲ VARTOJIMAS SAKINYJE.

Graži vaivorykštė pašėrodė debesyse.
Kiekvienas ūkininkas turi savo svirnas.
Siuvėjas pardavė man gėrą švarką.
Aidas pašėkartojė mano rikamą.
Kumpis daug sveria.
Tėvo visas turtas teko šėnui.
Medžiai jau susilaukė pumpurų.
Jonuk, pašėimk skėtį, bus lietaus.

Kazys Adna.

THE FEATHERHEADS

The Joke Takes Another Turn

DARBININKAS

(The Worker)

Published every TUESDAY and FRIDAY

JOHN J. LITHUANIAN & C. ASSOCIATES OF NEW YORK
Printed at second-class matter Sept. 12, 1935 at the post office at Boston, Mass.
under the Act of March 3, 1879

Postmaster: For mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
Act of October 3, 1917, authorized on July 12, 1935

SUBSCRIPTION RATES: PER ANNUM: \$4.00
Single copy: 10c
Foreign: \$10.00
Advertising: \$1.00 per line per week
Telephone: 666-1111

DARBININKAS

100 WEST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.
TELEPHONE SOUTH BOSTON 666

KATALIKAI

NESNAUDŽIA

Katalikiškoji akcija gerai žinoma Vokietijoje, kur, Nurembergo mieste, Bavarijoje, katalikai turėjo jau septintą katalikiškosios akcijos Kongresą. Šv. Tėvas, Pius XI, prisistatė ilgą laiką, kuriame pareiškia daug patenkinimo dėl katalikų veiksmų Vokietijoje. Mes žinome šv. Tėvas — pranašas, kad jis kilus susirinkimas išsivystys į stiprų, įsiminę katalikų veikimą. Pirmiausiai dėlto, kad Kongreso vieta labai tinkama šiai akcijai. Šis garbingas Bavarijos miestas visada turėjo, gyva, pavyzdinę tikėjimą. Žiloj senovėj šia gyvenimo vienuoliu. Sebaldu. Paskui, atgaivintas pamokas ir pavyzdžių šv. Jono Kapistrano, Nurembergas dar labiau sustiprėjo tikėjimo motyvu. Toliau, paskui, Nurembergo bažnyčios, katalikų mokyklos ir labdarinės įstaigos, drauge su katalikiškojo meno pasireikšiais, apėmė liudyja apie šio miesto tikybinių dvasių.

Antrą vertus, šv. Tėvas pabrėžia: mes ypatingu būdu pažymime šio susirinkimo tikslą. Mes jį labai rimtai, nuolatiai ir uoliai supratome ir vykdytume tuos dalykus, kuriuos mes dėstome visam pasauliui kaip katalikiškojo akcijos tikslą, vadinas, lemos dorovingumą ir valdymą gerovę. Šiais sumanais laikais, kuomet tiek daugumai briaunasi į dorovinį, politinį ir ekonominį taikų gyvenimą, kas geriausiai gali tą visą pataisyti, jei ne tinkamas jaunomenės auklėjimas, žventų motyvistės ryšių palaikymas ir iškėlimas aukštų doros principų drauginijame gyvenime?

Tas rimtas ir nuodėdus Popiežiaus laiškas daug pasiskaitęs Bavarijos katalikus išsivystyti katalikiškąją akciją visoj pilnumoje.

Bet ne vien tik Europoj katalikai darbuojasi. Ir Bostono apylinkėse nesnaudžia. Kas sekmadienis, 1—2 val. po piet, per radio yra laikoma taip vadinama katalikų valanda, kurioje kolegijų profesoriai kunigai, daugiausia Tėvai Jesuitai, dėsto katalikų tikėjimo mokslą, nagrinėja šv. Raštą, nurodo protestantų klaidas, atitaiso jų prietaringą prie katalikus nusistatymą, atremia prieštatus, atskleidžia į klausimus ir tt. Nepersejamai Jo Eminencija Kardinolas asmeniškai kalbėjo per radio, nurodymas šių laikų visuomenines klaidas ir patardamas kaip jas atitaisyti. Taigi matome, kad šv. Tėvo paraginimas vystyti katalikų akciją yra vykdomas. Metas ir mums lietuviams katalikams uoliau pavyti katalikiškąją akciją draugijose ir šeimose, ypač visokiais būdais remiant katalikų spaudą.

K.

NUOTRUPOS

HINDENBURGUI 84 METAI.
Vokietijos prezidentas Hindenburg spalio 2 d. susilaukė 84 metų amžiaus. Savo gimimo dieną jis minėjo labai paprastai kukliai, bet išilaukė tiksliai sveikintų iš visų valstybių.

Kaiserio laikais šis vyras buvo didžiausias karo šalininkas. Pranykus monarchizmas, jis liko ištikimas respublikai pilietis ir garbingai dirbo pasaulio taikai. Vokietijoje dabar pergyvena sunkų ekonominį krizį. Vidaus kariai grėsis pavojus iš šviejų kraštutinių — komunistų ir fašistų. Bet senas Hindenburg turi gerą patarimą, ministrų pirminką Bruening, katalikų partijos vadą.

Šie abu vyrai — pražilę yra 4,000 šnipų.

Hindenburg, 84 metų, ir Bruening, 45 metų amžiaus — pasiryžę išvesti Vokietiją iš slidžių kelių.

KARO STOVIS

Karo stovis su amžinuoju Lietuvos priešu Lenkija, kuris laiko užgrobus Lietuvos žirdį ir sostinę Vilnių, jau keturi metai, kaip panaikintas, o karo stovis Lietuvos viduje, tarp Lietuvos ūkų vis dar yra. Išina, kad taikininkams lenkai yra draugai, o lietuviams prieštai. O kad taip yra rodo ir didelis šnipų armija, kuri kiekvieną žymenį, taurėnį tautos atnaują ne iš pėdos nepaleidžia. Kaune kas ketvirtam lietuviui netautišinkui duotas "sargas" šnipas, nes Kaune

KOVA DEL VILNIAUS

Spalio 9-tą dieną spausdinti 12 metų, kaip lenkai apsigaliojo Lietuvos sostinę ir kultūros centrą Vilnių.

Dabar Lenkija yra didelis valstybės su 30 milijonų gyventojų ir Lietuva su 2,200,000 gyventojų yra per maža ir per silpnas atsistoti savo sostinę Vilnių.

Dėl šio valstybių nelygumo daug politiškai nesuipratusių lietuvių abejingai žiūri į Vilniaus atėdavimo galimumą. O metai po metų alenka, bet Vilniaus klausimas stovi vietoje — neiškita.

Štai jau 12 metų praėjo, bet Vilnius tebėra plėkšty rankose. Todėl, minint liūdnam Vilniaus pagrobimo sukaktuvę, reikia giliai pagalvoti apie tinkamas kovas dėl Vilniaus priemonės, kurias reikėtų pavartoti Vilniui atgauti.

Svarbiausia lietuvių pareiga yra palaikyti Vilniaus klausimo gyvumą, dažnai kelti jį pasaulio spaudoje ir jį plačiai išgarsinti, reikla nuoti. Reikės sekti Prancūzijos kovos būdus dėl Alžėrijos ir Lotaringijos nuo 1870 iki 1918 metų. Prancūzų rašytojai rašė veikalus, pavyz.: Alphonse Daudet "La Derniere Classe" ir René Bazin, "Les Oberlé". Prancūzijos profesoriai laikė paskaitas, jos užlenio atstovai ir konsulai mokėjo pasinaudoti proga propagandai dėl užgrobtų žemių. Šita Prancūzijos propaganda taip vokietiams įkyrėjo, kad dabar jie niekada nemano reikalauoti Alžėrijos ir Lotaringijos žemių.

Beikia prisiminti, kad vokiečiai prijungė minėtąsias žemes laimėjo garbingą kovą su Prancūzija. O Lenkija užgrobė Vilnių smurtu ir apgavimu. Todėl lietuvis gamtą daug labiau lenkui įkyrėti, negu prancūzas vokietis. Prancūzija kariavo už pakraštinę provinciją, o Lietuva kovoja už savo tautos centrą, už sostinę Vilnių, kur lenkai dar 1386 metais pakrikštino 20,000 lietuvių. Todėl kiekvienas lietuvis turi žventą pareigą daktai aiškinti ir reklamuoti Vilniaus klausimą svetimoje valstybėje ir daryti lenkams nemalonumą, daktai keldami aiškinti jų apgavystę ir barbarizmą.

Kadangi lenkai viešai aiškina, būk, jie įvedė kultūrą Lietuvoje, Lietuvai privalo turėti geriausią rytinėje Europoje mokslo įstaigą — Universitetą, kuris daug aukščiau stovėtų už Varšuvos ir Krakovo universitetus. Šiame reikale, džia, lietuvių yra labai stailikę. Per dvyliką metų, nepriklausomybės gyvenimo Kaune pastatyta per 5,000 naujų namų, o universitetui vos pastatyti netinkami spausdarės rūmai, kur viešpatuoja netvarka. Taipgi universiteto fakultetų katedros yra mažinamos, kas nėra suderinama su Vakarų Europos mokslo pirmineiga.

Ir tik tie, kurie turi lėšų išlaikyti mokslo, Prancūzijos arba Vokietijos universitetuose, gali gauti vietas Lietuvoje. Todėl Lietuvos universiteto prašymas kiekvienais metais alenka. Jau laikas susiprasti ir labiau įvertinti knibūrinę įstaigą, kad lietuvis galėtų išvystyti savo kultūrą ir neprarasti kitų šalių kultūrų bangose.

Nors ir daug metų praeis, kol Lietuva Vilnių atgaus, lietuvis privalo būti stiprus pasiryšimo ir viltys, ir kaktis laukti Vilniaus laisvės valandos.

Mes laukėme 340 metų (nuo 1569 iki 1918), kol nepriklausomybės susilaukėm. Vokietija ir Rusija buvo daug stipresnės už Lenkiją ir tai subirėjo. Subirė ir Lenkija.

Atsiminkime, kad laikas ir taisybė yra mūsų rankose. F. E. G.

VIENUOLIKA METŲ ATGAL

Prieš vienuolika metų spalio 7 dieną Štvalkuose, svetimų valstybių atstovų skyvaizdoje, Lietuvos ir Lenkijos atstovai pasirašė sutartį, sulig kuria Lenkija atsisako Vilniaus, Gardino, Seinų ir kitų žemių sričių ir paveda Lietuvai. BET tuo metu, kuomet gaminta šios sutarties dokumentas Štvalkuose, Pilsudakis konfesaravo su savo sėbrais ir gamino planą, kaip geriaus lietuvių iš pasaulio užpulti.

Rašalas Štvalkų sutarties dar buvo nenudžiūvęs, kai Pilsudakis įsakymu, generolas Želigovskis, "vedinas keletą lenkų karinomenės divizijų, užtakavo Lietuvos karinomenę, kuomet šioji lenkų puolimo neatkėjo po Štvalkų sutarties, pasirašymui ir spalio 9-tą dieną, 10 valandą vakare, Želigovskio vedamoji lenkų kaminomenė užgrobė Vilnių, kurį ir po šiai dienai okupuoją.

Pasaulio valstybių istorijoje vargu rasime kitą panašų pasiteigimą, kad, padarius iškilmingą sutartį, ant rytojaus iš pasaulio pulsi savo sutarties dalininką, bet Pilsudskini to sutarties pasirašėdėjimui nieko nereikėjo, kai jis pats yra kartą pareiškęs, jog šiai savo gyvenime jokių įstatymų nei teisių nėra pripažinęs, todėl ir Štvalkų sutarties sulaužymą jis laikė niekniekiu.

Nors Pilsudskis ir visą lenkų tautą džiaugias lietuvių apgavę, bet lietuvių tauta tokios lenkų veidmainystės nepamirš, taip ilgai, kaip ilgai lenkai negrafinis lietuviams Vilnijos ir kitų užgrobtų Lietuvos žemių.

Spalio 9-tą dieną visi tik-

rieji lietuvių dideliu dvasios pakėlimu daro pasiryšimą visais galimais būdais kovoti už Vilnių, tą senąją Lietuvos sostinę ir kitas pavogtas žemes.

Kova už Vilnių gali būti ilga ir atkakli, bet atmintime, kad Lietuva rusams vergavo apie 120 metų, bet kovą laimėjo, nes buvo tvirtu pasiryšimo ir žandie džiaugias savo nepriklausomybę.

Po visą pasaulį, kur tikitai yra būrelis susipratusių lietuvių, jie visi prideramai pamirš spalio 9-tą dieną, tas liūdnas lietuvių tautai sukaktuvę, bet neliūdėti, tik tvirtam pasiryšimui padaryti — kovoti už Vilnių iki galutinio laimėjimo.

Spalio 9-tą dieną visose lietuvių bažnyčiose yra laikomos gedulingos pamaldos už Lietuvos kareivius, žuvenus kovoje už Lietuvos nepriklausomybę. Jie mirė, kad kiti galėtų laisviaus gyventi. Visi tikri tėvynainiai, kurie tikrai gali, lankosi bažnyčioje, prašydami Dievo gailestingumo žuvusiems, gi gyviems — ištermės kovoje už Vilnių.

Amerikos lietuvių visados gražiai pasirodydavo, nėra nei mažiausios abejonės, kad ir šiemet, minėdami užgrobtą Vilnių, pasirodysime tikri tėvynainiai, nepagalbėsime dolerio pavergtos Vilnijos kultūrinės įstaigos paremti, nes, tik kultūringi būdami, vilniečiai kovą laimės.

Visi už Vilnių, už Lietuvos Spatinę, už Aušros Vartus, už Vytauto Didžiojo ir Švento Kazimiero kapus!

Kazys J. Krutinskis, Fed. Sekretorius.

MUS VILNIUS ILGESIŲ ŠVENTOVĖ

Mūs Vilnius ilgesių šventovė, Aušrinė ir kapų daina, Minčių lopšys, Žemaičių šlovė Ir amžinos ugnies liepėna.

Pas Vilnių mūsų amžių žymės, Nors laikas krikščijai stabus, Bet šandien, širdgėloj atgimęs, Šis šimteriopai gyvas bus!

Lietuvi! mek lekausą grįmę, Neuoštyk svetimų pėdų, Bet savo sukaupę troškimą, Pašventink miltino vardui!

Į Vilnių, ilgesių šventovę, Žygiuok, kaip dainos ir kardai! Priešak galinąją senovę, Budėk! — Kovon pašauks vadai!

Faustas Kirba.

IŠ DARBO LAUKO

ALGŲ KAPOJIMAS

Pirmiau lyg atargiai, dabar jau aiškiai kalbama apie darbininkų algų kapojimą. Ir ne tik kalbama, bet jau yra įvykęs faktas, kad United States Steel Corporation (Amerikos Plieno korporacija) pagarsino algų nukapojimą įvyksiant šį mėnesį. Šu tuo svarbiu klausimu Plieno direktoriai apsidirbo tik keliais žodžiais. Girdi, kad "geriau atatikus esamą blogą pramonės būklę, Plieno Korporacija nukapos darbininkams algas, mažesnę, kaip 10 nuoš." Tai ir visas pareiškimas. Nepasakyta, ar su algų nukapojimu nukris taip pat ir pragyvenimo lėšos. Bet šia Plieno Kompanija lengvai išsiskutų, sakydama, kad pragyvenimo lėšos nuo mūs nepriklauso. Neuztikrinta, ar tas algų kapojimas jau galutinis, ar dar bus ir toliau daromas, kad atatikus dar blogeanę pramonės būklę. Kokiu tikslu tai daroma, — ir nepasakyta. Tikimasi, kad su algų nukapojimu pagerės bizonis, bet kam? Ne darbininkams, žinoma, nes jų algos jau nukapotos. Tai kam gi? Kompanijai, be abejonės, nes nukapojus algas ir mažiau turint išlaidų, galima sumažinti šerų prekę ir jų daugiau parduoti.

Taigi Plieno Kompanijai gal bus bizonis, bet ką gerą iš to turės visuomenė? Šunku šia kokią naudą žiūrėti, tik matosi daugiau rūpesčių, rietimų ir streikų. United States Steel Corporation (Korporaciją) paseks ir kitos plieno industrijos, kaip antai Youngstown ir Bethlehem Plieno Kompanijos. Paskui jas seks ir kitokių pramoninių kompanijos, didėjanės ir mažėjanės, žodžiu, algų kapojimas įvyks visur ir urmu. Ką gi darbininkai, ar tylės? Vargiai. Jau Darbo Federacijos vadai pareiškė, kad algų kapojimas yra nedoras ir ekonomiškai neįsimintinas darbas, ir kad šia glūdi smarkaus susirėmimo pavojus. Sakoma, kad kiek laiko atgal pramonės vadai davė Prezidentui žodį nekaposią darbininkams algų, ir darbo vadai taip pat pasižadėjo nekelti streikų algoms pakelti. Bet industrijos vadai sulaužė savo žodį, tuo būdu ir darbo vadai yra laisvi elgtis kaip tinkamai.

Taigi tenka bijotis, kad algų kapojimas, ypač esant dabartiniam darbininkų nepasitenkinimui ir nerimavimui, nieko gero nelepia.

K.

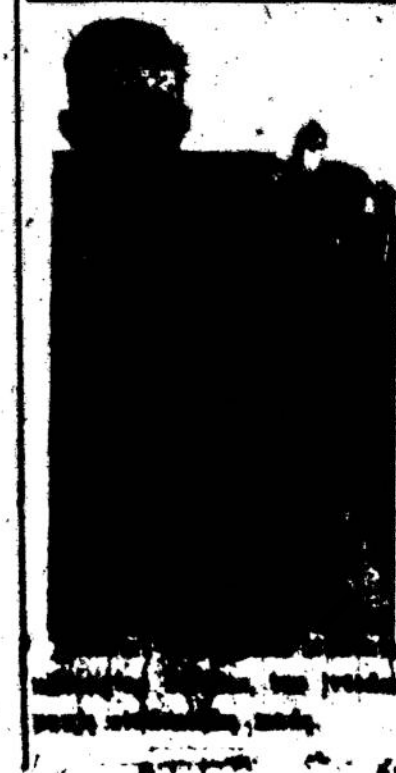
MUSŲ MOTERIMS

Sriuba, gali būti tai gera rytienai, kaip tik virta, jei- gu ją prieš valgant užvirinai. Sriubos virinamą puode nelaikyti ir niekad neuzdengti. Supilti į bliudus ir atausinti. Kitaip surugs.

Kad plonos nosinės nenustytų, pamerk jas prieš plovimą 10 minučių puodan vandens, kurin prieš merkimą įpilk šaukštą terpentino ir išmaišyk.

Sidabrinus daiktus švariais, naujais užlaikysi, jei- gu juos po apvalymui suvyniosi į minkštą popierių ir stalčiuje uždarytus laikysi.

Krakoviniant drabužius reikia pridėti krakovian skalbiamų miltų, tas sulaiko prosą nuo prilipimo prie drabužių.

Nusideginus ar nušutinus geriausia vartoti kiaušinio baltymą. Jis sustabdo skaudėjimą ir greitai gydo.

Lentų plovimams šaltas vanduo yra geresnis, nes jis nesėda medin taip greit, kaip šiltas ir greičiau nudžiūsta.

Kenuoti valgiai turi prieš valgymą visą valandą būti atidaromi. Atidaryti valgiai būna skanesni, nes jie pritraukia iš oro reikalingo gyvumo.

Neturint po ranka pieno, galima jo vieton kepiniai vartoti kavą, arba pusę kavos ir pusę pieno. Galima kepti net visokius pyragus su tokia kava ir pieno mišiniu.

Kelios riekutės lemono įdėtos virinant drabužius, padaro juos labai baltus.

Karštas actas nušveičia gražiai varį ir žalvarį.

Maikant maistą valgy- mui, gerti padarysi, jei- gu prie jos pridėsi po truputį daržovių aliejaus.

Prieš skalbimą langų už dangalų, pamerk juos porai valandų į sudytą vandenį (2 šaukštai druskos į porą galtonų vandens). Uždanga- lai labai gražiai išsilaus.

Jūs laukite su šypsena, jūs daktai opi mūsų patalynėms.

Pasibaigtus sporto pro-

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific information required.

ПАСПОРТ СССР
И. А. ЗАЛЕЦКИЙ
Трудовой
Город Москва

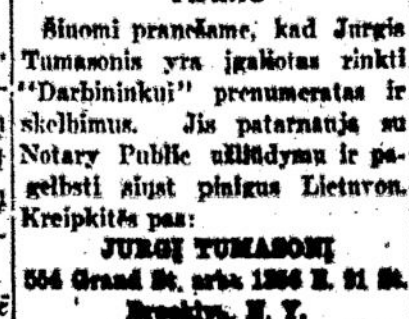
BEDARBU VARGAI.

ŽINUTĒS

—Dāle! nedarbo daugelis
betuvin' istojo' arba tēsia
High School' moksly. Vien
tik Karalienēs Angelu para-

PRANEŠIMAS.

B. Brandziele

NAUJA SALE

LITUVIŲ AMERIKOS PILIŲ KLUBAS DĖJAM SAVO
NAMŲ įrengtą grafišką ir paruoštą SALONĄ AM. YPŲTUTŲ, BA-
LIŲ, KONCERTŲ, VAKARINIŲ, MITYBŲ ir įvairių kitų pa-
rengimt. Būna rėmėlis brogethite ! Lietuvių Am. Pilių Klubas
30 UNION AVENUE, KAMPAS STAGE STREET,
BROOKLYN N. Y.

**Sputnik 10—19 d. d. Apreliskino para
pilot dodeljena bananama.**

**Sputnik 25 d. d. Apreliskino par. megal
tity mahnja chom konvencija.**

—IR—
BALSAMUOTOJAS
331 REDFORD AVENUE
BROOKLYN, N. Y.